

**VARHAIS- JA
RUOKAPERUNOIDEN**

kaupan pitämistä ja kauppalaadun valvontaa koskevat

LAATUVAATIMUKSET FFV-52

VERSIO 2011

YHDISTYNEET KANSAKUNNAT
New York ja Geneve, 2011

HUOMAUTUS

Pilaantumisalttiiden tuotteiden laatuvaatimuksia käsittelevä työryhmä

Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomission (YK/ECE) pilaantumisalttiiden tuotteiden laatuvaatimusten asettamista ja laadun kehittämistä käsittelevän työryhmän kehittämät kaupan pitämistä koskevat laatuvaatimukset auttavat tukemaan kansainvälistä kauppaa, kannustamaan laadukkaaseen tuotantoon, parantamaan kannattavuutta ja suojaamaan kuluttajien etuja. Näitä laatuvaatimuksia käyttävät viranomaiset, tuottajat, kaupanharjoittajat, tuonti- ja vientiyritykset sekä muut kansainväliset organisaatiot. Ne koskevat erilaisia maataloustuotteita, kuten tuoreita hedelmiä ja vihanneksia, kuivia ja kuivattuja tuotteita, siemenperunoita, lihaa, leikkokukkia, kananmunia ja kananmunatuotteita.

Kaikki Yhdistyneiden kansakuntien jäsenet voivat osallistua työryhmän toimintaan tasaveroisesti. Lisätietoja pilaantumisalttiiden tuotteiden laatuvaatimuksista on verkkosivustossamme osoitteessa www.unece.org/trade/agr.

Nämä tarkistettut varhais- ja ruokaperunoita (early and ware potatoes) koskevat laatuvaatimukset perustuvat asiakirjaan ECE/TRADE/C/WP.7/2011/8, jonka työryhmä on tarkistanut ja vahvistanut 67. istunnossaan.

Huomautus käännöksestä

Suomenkielinen käännös on epävirallinen. Vain työryhmän laatimat englannin-, ranskan- ja venäjänkieliset alkuperäistekstit ovat virallisia.

Tässä julkaisussa käytettyjä ilmaisia ja aineiston esittelytapaa ei tule katsoa Yhdistyneiden kansakuntien sihteeristön mielipiteenilmaukseksi minkään valtion, maa-alueen, kaupungin tai alueen tai niiden viranomaisten juridisesta asemasta tai niiden rajojen määrittämisestä. Yritysten nimien tai kaupan olevien tuotteiden mainitseminen ei tarkoita Yhdistyneiden kansakuntien tukea niille.

Koko aineistoa voidaan vapaasti lainata tai se voidaan painaa uudelleen, mutta lähde tulee tällöin mainita.

Kommentteja tai kyselyitä voi lähettää seuraavaan osoitteeseen:

Agricultural Standards Unit
Trade and Timber Division
United Nations Economic Commission for Europe
Palais des Nations
CH-1211 Geneva 10, Switzerland
[Sähköposti: agristandards@unece.org](mailto:agristandards@unece.org)

Varhais- ja ruokaperunoiden kaupan pitämistä ja kauppalaadun valvontaa koskevat laatuvaatimukset FFV-52

I. Tuotteen määritelmä

Nämä vaatimukset koskevat *Solanum tuberosum* L -lajin ja sen hybridien varhais- ja ruokaperunoita, jotka on tarkoitettu toimitettaviksi kuluttajille tuoreina, teolliseen jalostukseen tarkoitettuja varhais- ja ruokaperunoita lukuun ottamatta.

Varhaisperunat saadaan varhaislajikkeista ja/tai ne nostetaan alkuperämaan satokauden alussa. Varhaisperunoilla tarkoitetaan perunoita, jotka nostetaan maasta ennen täydellistä tuleentumista, toimitetaan myyntiin varastoimatta ja joiden kuori irttoa helposti hankaamalla.

II. Laatu koskevat säännökset

Näiden vaatimusten tarkoituksena on määrittellä kauppakunnostettujen ja pakattujen varhais- ja ruokaperunoiden laatu vientivalvontavaiheessa.

Jos laatuvaatimuksia kuitenkin sovelletaan viennin jälkeen, tuotteissa saattaa näkyä laatuvaatimuksiin verrattuna

- vähäistä tuoreuden ja nestejännityksen vähenemistä
- vähäistä tuotteen biologisesta kehitymisestä ja pilaantumisalttiudesta johtuvaa laadun heikkenemistä.

Tällaisia tuotteita voidaan pitää esillä myyntitarkoituksessa, saattaa myyntiin tai myydä, toimittaa tai pitää kaupan jollakin muulla tavoin ainoastaan, jos ne ovat mainittujen vaatimusten mukaisia. Tuotteiden haltija tai myyjä on vastuussa vaatimustenmukaisuuden noudattamisesta.

A. Vähimmäisvaatimukset

- (a) Ottaen huomioon sallitut poikkeamat mukuloiden on oltava
- ulkonäöltään lajikkeelle tyypillisiä tuotantoalueen mukaan
 - eheitä; toisin sanoen niistä ei saa olla poistettu osia eivätkä ne saa olla vioittuneita niin, että ne eivät ole kokonaisia
 - terveitä; tuotteissa, joissa on mätää tai jotka ovat muuten pilaantuneet kulutukseen kelpaamattomiksi, ei sallita
 - lähes puhtaita
 - kiinteitä
 - vailla ulkoisia tai sisäisiä virheitä, jotka haittaavat tuotteen yleisulkonäköä, laatua, säilyvyyttä ja pakkauksen ulkoasua, esimerkiksi
 - kuumuudesta aiheutuvaa ruskolaikkua
 - halkeamia (mukaan lukien kasvuhalkeamat), viiltoja, tuholaisvioletuksia, kolhuja tai karheutta (vain lajikkeissa joiden kuori ei normaalisti ole karhea), joiden syvyys on yli 4 millimetriä

- vihertymistä; vaaleanvihertävää väriä, joka ei ylitä kahdeksasosaa perunan pinnasta ja joka voidaan poistaa tavanomaisella kuorinnalla, ei katsota virheeksi
- pahaa epämuotoisuutta
- kuoren alla olevia harmaita, sinisiä tai mustia laikkuja (mustelmia), ruokaperunoiden osalta yli 5 millimetrin syvyisiä
- ruskolaikkua, ontoutta, mustasydämisyyttä ja muita mallon vikoja
- syvää tavallista perunarupea ja kuorirokkoa, ruokaperunoiden osalta vähintään 2 millimetrin syvyistä
- pinnallista perunarupea, toisin sanoen rupea ei saa olla yli neljäsosaa mukulan pinnasta
- paleltumisen ja jäätyksen aiheuttamia vaurioita
- vailla epätavallista pintakosteutta, toisin sanoen riittävästi "kuivattuja", jos ne on pesty
- vailla vierasta hajua ja/tai makua.

Varhaisperunoissa kuoren osittaista puuttumista ei katsota virheeksi. Ruokaperunoissa on oltava kunnollinen kuori; toisin sanoen kuoren on oltava normaalisti kehittynyt ja kiinnittynyt ja sen on peitettävä mukula kokonaisuudessaan.

Varhaisperunoissa ei sallita ituja. Ruokaperunoiden on oltava lähes iduttomia; itujen pituus saa toisin sanoen olla enintään 3 millimetriä.

Varhais- ja ruokaperunoiden kehitysasteen ja kunnon on oltava sellainen, että ne

- kestävät kuljetuksen ja käsittelyn
- saapuvat tyydyttävässä kunnossa määräpaikkaan.

(b) Kunkin pakkauksen tai erän täytyy olla vailla epäpuhtauksia eli kiinnittynyttä tai irtonaista hiekkaa tai multaa, irronneita versoja tai kasvinosia tai muita vieraita aineita.

III. Kokoluokittelua koskevat säännökset

Mukulan koko määritetään neliöseulan sivun pituuden mukaan.

Mukulan on oltava

- vähimmäiskooltaan sellainen, ettei se läpäise neliöseulaa, jonka koko on
 - 28 x 28 millimetriä varhaisperunoille
 - 35 x 35 millimetriä ruokaperunoille
 - 30 x 30 millimetriä jäljempänä määritellyille pitkänomaisille ruokaperunalajikkeille
- enimmäiskooltaan sellainen, että se läpäisee 80 x 80 millimetrin neliöseulan tai pitkänomaisissa lajikkeissa 75 x 75 millimetrin neliöseulan.

Enimmäiskoon ylittävät varhais- ja ruokaperunat sallitaan, jos pienimmän ja suurimman mukulan välinen kokoero on enintään 30 millimetriä ja perunoihin lisätään kaupan pitämistä varten tästä kertova ilmaisu.

Mukuloita, joiden koko on 18–35 millimetriä, voidaan pitää kaupan merkittyinä ilmaisulla "kesäperuna" tai vastaavalla ilmaisulla.

Tasakokoisuus ei ole pakollista. Myyntipakkauksissa, joiden nettopaino on enintään 5 kilogrammaa, pienimmän ja suurimman mukulan välinen kokoero saa olla enintään 30 millimetriä.

Lajike katsotaan pitkänomaiseksi, jos se on merkitty pitkänomaiseksi tai pitkänomaiseksi soikioksi sen maan lajikeluettelossa, jossa lajike on jalostettu.

Kokoluokitteluvaatimukset eivät koske pitkänomaisia lajikkeita, jotka ovat muodoltaan epäsäännöllisiä (esimerkiksi Stella, Ratte tai Pink Fir Apple).

IV. Sallittuja poikkeamia koskevat säännökset

Tuotteille, jotka eivät ole vähimmäisvaatimusten mukaisia, sallitaan kaikissa kaupan pitämisen vaiheissa kussakin erässä eräitä laatu- ja kokopoikkeamia.

A. Sallitut laatu-poikkeamat

- (a) Mukuloita, jotka eivät ole vähimmäisvaatimusten mukaisia, saa olla
- neljä prosenttia varhaisperunoiden painosta
 - kuusi prosenttia ruokaperunoiden painosta.

Tämän poikkeaman rajoissa enintään 1 painoprosentti mukuloista voi olla kuivan tai märän mädän saastuttamia.^{*)}

- (b) Lisäksi sallitaan
- yksi prosentti painosta epäpuhtauksia varhaisperunoissa
 - kaksi prosenttia painosta epäpuhtauksia, josta enintään yksi prosentti kiinni tarttunutta multaa, ruokaperunoissa.

B. Sallitut kokopoikkeamat

Kaikissa erissä saa olla 10 prosenttia painosta mukuloita, jotka eivät vastaa kokoluokittelua koskevia vaatimuksia.

C. Sallitut muihin lajikkeisiin liittyvät poikkeamat

Muita lajikkeita saa olla kaksi prosenttia painosta.

V. Kauppakunnostusta koskevat säännökset

A. Tasalaatuisuus

Jokaisen pakkauksen (tai erän, jos tuotetta pidetään kaupan kuljetusvälineeseen lastattuna irtotavarana) sisällön on oltava tasalaatuinen, ja pakkaus tai erä saa sisältää ainoastaan samaa alkuperää, lajiketta, laatu luokkaa, kuoren ja mallon väriluokkaa ja kokoluokkaa (jos tuotteet luokitellaan koon mukaan) olevia varhais- tai ruokaperunoita.

^{*)} Lisäys suomenkieliseen käännökseen: ilmaisulla tarkoitetaan mitä tahansa kuivana tai märkänä mätänä ilmenevää bakteeri- tai sienimädän aiheuttamaa vioitusta (kuivamädän ja märkämädän lisäksi).

Pakkauksen sisällön näkyvän osan (tai erän, jos tuotetta pidetään kaupan kuljetusvälineeseen lastattuna irtotavarana) on edustettava koko sisältöä.

B. Pakkaaminen

Varhais- ja ruokaperunat on pakattava siten, että ne tulevat suojatuiksi asianmukaisella tavalla, ja riittävän ilmanvaihdon varmistamiseksi.

Pakkauksen sisällä käytettävien materiaalien on oltava puhtaita ja sellaisia, etteivät ne vahingoita tuotteita ulkoisesti tai sisäisesti. Kaupallisilla merkinnöillä varustettujen materiaalien, kuten paperien tai tarrojen, käyttö sallitaan, jos painatuksessa käytetään myrkytöntä painoväriä ja kiinnityksessä myrkytöntä liimaa.

Varhaisperunoille voidaan käyttää erityisiä pakkausmateriaaleja (esim. turvetta), jotta tuotteet voidaan suojata paremmin pitkiä kuljetusmatkoja varten.¹

Pakkauksissa ei saa olla mitään vieraita aineita.

VI. Merkitsemistä koskevat säännökset

Kussakin pakkauksessa² on oltava merkittynä sen yhdelle puolelle selvin, pysyvin ja pakkauksen ulkopuolelle näkyvin kirjaimin seuraavat merkinnät joko painettuina itse pakkaukseen tai pysyvästi kiinnitetyllä tarralla. Jos tarrat kiinnitetään pakkausten sisäpuolelle (verkkopusseihin), tämä on tehtävä niin, että merkintöjä koskevat tiedot ovat luettavissa pakkauksen ulkopuolelta.

Jos varhais- ja ruokaperunat kuljetetaan irtotavarana (lastattuina suoraan kuljetusvälineeseen), näiden merkintöjen on oltava näkyvillä tavarana mukana seuraavassa asiakirjassa, jonka on oltava kiinnitetty näkyvään paikkaan kuljetusvälineen sisälle.

A. Tunnistusmerkinnät

Pakkaaja ja/tai lähettäjä/rahtaaja:

Nimi ja fyysinen osoite (esim. katuosoite/paikkakunta/postinumero/alue ja maa, jos muu kuin alkuperämaa) tai kansallisen viranomaisen virallisesti hyväksymä tunnus³.

B. Tuote

- ”Varhaisperunoita”, ”uusia perunoita” tai vastaava ilmaisu, tai ”ruokaperunoita”, jos sisältö ei ole näkyvissä
- Lajikkeen nimi

¹ Joidenkin pakkausmateriaalien (esim. turpeen) käyttöä ei sallita kaikissa maissa.

² Nämä merkitsemistä koskevat säännökset eivät koske pakkauksissa tarjolla olevia myyntipakkauksia.

³ Useiden maiden kansallinen lainsäädäntö edellyttää nimen ja osoitteen avointa ilmoittamista. Jos käytetään tunnusta, merkintä ”pakkaaja ja/tai lähettäjä (tai vastaava lyhenne)” on lisättävä lähelle tunnusta, ja tunnuksen edessä on oltava hyväksyjämaan ISO 3166 (alpha) -maa- tai aluekoodi, jos hyväksyjämaa ei ole sama kuin alkuperämaa.

- Erityinen merkintä enimmäiskoon ylittävistä varhais- ja ruokaperunoista tarpeen mukaan
- ”Kesäperuna” tai vastaava ilmaisu tarpeen mukaan.

C. Tuotteen alkuperä

- Alkuperämaa⁴ ja vapaavalintaisesti tuotantoalue tai kansallisen, alueellisen tai paikallisen tason paikannimi.

D. Kaupalliset tiedot

- Koko (jos tuotteet luokitellaan koon mukaan) ilmaistuna vähimmäiskokona, jonka perään lisätään maininta ”ja enemmän”, tai vähimmäis- ja enimmäiskokona
- Vapaavalintaiset merkinnät: mallon väri (esim. keltainen tai valkoinen), kuoren väri, mukulan muoto (pyöreä tai pitkänomainen) ja valmistustapa (esim. jauhoinen tai kiinteä).

E. Virallinen tarkastusmerkintä (vapaaehtoinen)

Hyväksytty 1961

Tarkistettu viimeksi 2011

OECD:n hedelmien ja vihannesten kansainvälisten vaatimusten soveltamista koskevassa järjestelmässä on julkaistu näiden laatuvaatimusten soveltamista koskeva kuvitettu opas. Julkaisu on saatavilla OECD:n verkkokirjakaupasta osoitteesta www.oecdbookshop.org.

⁴ Täydellinen tai yleisesti käytetty nimi